

„DIMMA“ OG SOCIALISMAN

Hjálpalets er hon, »Dimma«. Sum nú seinasta álop hennara á socialismuna. Einkí, þúrt einkí úr egnum barmi, úr norðanlondunum veit hon sér at bera á loft móti javnaðarmonnum. Klókt! Tí her veit hon, at klíkkjanin á socialismuna er ein folsk tala. Tí júst við norðanlondunum hefur socialismen víst sínar góðu síður aftur ímóti tí krassa privatkapitalistiska systeminum. Danmark, Noreg og Svíaríki, öll stýrd av ministerium, hvári socialistarnir hava mest at siga. Og hesi lond eru sammelt við onnur lond nógv tey best stýrdu í verðini. Friður yvir allt, eingin beinvegis neyð. Fakarbeiðararnir koma upp í løn, sum liggur á javnt við stjórælónir t. d. í Týsklandi. Men hesum og líknandi tigur »Dimma« við. Har afturímóti smyr hon upp um Australia, hvar ið ikki-socialistar sita við róðrið. Springur seinasta val yvir, tá ið javnaðarmenn vóru tætt við at taka fleirtalið aftur, men dýkir á við, hvussu stórliga afturhaldsmenninir sigraðu við næstseinasta væl! Gloymir arbeidaranna harm móti núverandi stýri, ið hefur svikið teir so ræðuliga. Og lensar hon skyldina fyri kreppuna, sum rakti alla verðina, og sum botnar í tí privatkapitalistiska stýrslagnum, yvir á socialdemokratarnar. Ein kann freistast til at smílast at tilíku einafeldni, tilíkarari frekheit, ið er so mikið verri sum tað, at tað er ósátt, sum sagt er. Javnaðarmenn tóku víst um róðrið í Australia, áftaná at hinir vóru rendir fastir. Men tað eydnaðist ikki at vinna reint fleirtal tá, og vóru teir tí prís-gívnir afturhaldinum, ið »kyniskt« slaktaði landsins væl fyri at bjarga sínum kapitalistisku interessum. Og tað eydnaðist eisini at fáa uppstøt fólkið, so at tað sveik sín flokk og greiddi atkvøðu fyri sínum verstu lívsfíggingdum. Men teir vóru ikki leingi um at siggja, hvat ið teir høvdu gjørt, og iðraðu seg til deyðis. Og við seinasta væl gingu javnaðarmenn so mikið fram, sum ongatið áður — teir mundu fingið reinan meirluta. At teir fáa hann næstu ferð, ívast eingin í.

Á New Zelandi harafturímóti tóku javnaðarmenn við seinasta val reinan meirlutan, so har situr ein rein javnaðarmannastjórn — hin fyrsta í verðini — við ótarðari makt. Men hetta sigur »Dimma« einki um. Men er tað nú klókt at bera seg soleiðis at og oysa upp við rangvørgum frásøgnum bara fyri at spæla rolluna sum javnaðarmanna banamaður. Er tað klókt, tá ið tað er vónleyst? Kemur tað ikki aftur um brekku?

Vit spyrja ikki, tí vit gráta selt tár, um »Dimma« ikki reiður velt fyri sínum monnum og stýttir teirra politisku dagar.

Socialisman hefur longu tikið størsta líðið. Tey, ið eftiri eru,

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN Stiftet 1906. Afdeling: TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

vilja skjótt, um »Dimma« heldur áfram, sum hon er byrjað, kapitulera — og tað er bara at gleða seg yvir.

Viðmerkingar.

Sverre ríður á fjøllini áftaná „fornar vinir“!

Undarligt við hesum monnum, sum halda seg hava tikið patent uppá at vera góðir Føroyingar, nationalir, fosturlandselskandi, tjóðskaparmenn, tjóðskaparheljar ella okkurt betri, okkurt við meiri reiggj og sveiggj í, okkurt sum ið hvussu er ekkóar til veitslurómin.

Og hesir menn, ið hava sett sínar politisku lívsstuðlar í veitslurómin, og sum megu doyggja í raki, um teim ikki eydnast at gera tann fyrsta tann besta av mólstøðumonnunum til nationalan svartaper ella syndabukk, teir megu — vit skilja tað — siggja trøll, siggja yvir seg viðhvort — so nervandi og torført tað er at leita eftir rumbli. Vit fyrigeva teim hesa veikheit, henda veikleika, ið er so eyðsýnliga givin fyri einum hvørjum nervalekna, ið dugir at stilla eina »diagnosu«.

Nú! so segði maðurin. Er tað ikki kostiligt at siggja teir allar saðla sær »tjóðskaparhestar« sínar móti »Socialinum«, javnaðarmonnum! tí teir skulu hava sagt amen til Olaf Lincks bannan av tí føroyska merkinum. Og so er sannleikin tann, at eingin fær milliðina, um honum verður lovað hana fyri at finna eitt einasta orð í »Socialinum«, sum ber í borð ella í botnflaka fyri Olaf Lincks merkisdysti. Og fyri at undirstrika, hvussu allir javnaðarmenn skulu vera, skundar »Krossur« og »Norðslíði« og heila konsortiumið sær at bedýra, at Olaf Linck er javnaðarmaður og hefur tessvegna skrivað javnaðarmanna vegna! Merkilig tíðindi! Hvønn flokk Olaf Linck hoyrir til, vita vit ikki uttan tað, at hann ikki er organiseraður í javnaðarflokkinum. Og teir, sum ikki eru tað, hava í øllum føllum ikki svorið

sín politiska eið sum javnaðarmenn. At hann samtykkir javnaðarmannaprogrammið í hovuðsheitunum, ívast vit ikki í. Tað gera allir vitugir menn, sjálvt okkara mólstøðumenn, ið troðk-aðir upp í krók av logiskum argumentum plaga at siga: Jú, socialismen kann vera rætt og góð, men hon hóskar bara ikki til Føroyingar (teir meina: til teirra sjálvs interessur, ið sliga fremri enn landsins!).

So gessigir hava teir verið, okkara mólstøðumenn á raklendum, á tí politiska raklendum, at hava teir ikki fingið sjálfan loysingamanna høvdingin — ið tá hefur eina greiða støðu — harra Sverre Patursson at springa uppí blindabukkuleikin. Og sveimar hann bæði við ørmum og beinum og meinar at taka javnaðarmenn í hvørjum skjýmaskoti. Men so dettur — tí betur — bindið knappliga frá eygunum á hesum okkara geva hjargamanni, og hann má viðganga, at hann hevði reiggjað og sveiggjað og sligið »apríl«. Og hann gerst ofvarakátur og roynir at hjúkla og floyta og spæla, so tað rungar eftiri í av gleði yvir, at hann hevði sæð trøll.

Hetta er sjálvandi forvitnisligt. Men harra Sverre og aðrir gevir menn áttu — tað er vónleyst at vænta tað, tessverri — í øllum føllum at vant seg til tann veruleika, at teirra sjálgvívna »patent« uppá at vera góðir Føroyingar ikki ber til at registrera longur sum virðisþappir í tí politiska stríðnum. Tað er longu domt til pappírskurvuna og síðan at havna sum tíðarfón á óskudgangnum.

Kærleikin til málið, landið og fólkið og tess eyðkenni er brátt allamanna bevista og innanfyrir allar flokkar. Ikki stultligt at doyggja uppá tað — eitt herligt grundarlag at fara í tað æviga nírváið uppá!

Tað virkar tí so burtur úr øðrum heimi, tá ið summir norrønurumblarar vilja kasta allar flokkar, ið teir ikki eru í, oman sum nasjonalar svfkjarar, so mikið meira sum at norrønu blástur teirra er einki uttan

innistongd sjálgvóðska og tjóðskaparligt trongsýni, stultskygni! Umber at tað ikki ljóðar so vakurt. Men kunnu vit gera við, at tað er veruleikin? Ein veruleiki, sum vit sjálvandi harma.

Ein nýggjur roðari í „Krossi“

tekur síni fyrstu tok móti javnaðarmonnum. Nóg so athugaligt! Eitt prógvi um, at hesin stríðsmaðurin er greiður yvir, at vandin fyri »Krossamenn« stavar úr javnaðarmannahórninum. — Satt er tað. Og vit fara eisini yvir fyri hesum manni at taka handskan upp, men nýðast vit so fyrst at strika eitt ikki so gamalt ynski frá viðkomandi um at gerast stríðsmaður í javnaðarmannaliðnum. Borðið er so reint — tað er altíð gott at vita, á hvørjum herðum kápan liggur.

Hesin gevi maður rýstir stövið av fótum sínum — tað má sigast. Hann vil so sannliga ikki vera millum tann partin longur, ið situr í arbeidsløysi og mangan við berligt borð. Nei, nú skal tað vera stórt, sláast á luman. Vit eru nú brátt leidd og keddi av at hoyra, at »Á Tvøroyri er tronngilt hjá mongum«, heldur hann fyri — slær út við hondini. Og Olaf Linck — hann fær av at vita. At hann hevur vágð sær at sæð annað enn gull á Tvøroyri! Landaskaðavætti! Var tað ikki tað, at Tvøroyramenn vóru so upptíknir av at sópa gullið inn, skuldi hesin maður av Flatlondum fingið av at vita, skaðadýr hansara. So er tónin, so eru hábragðini á hesum nýbakaða stríðsmanni. Bára hann nú ikki er vorðin ov bakaður krossamaður, so hann kemur at smakka teim ov brendur.

Men lat okkum kortini royna at tala nokur vinaróð til okkara nýggja mólstøðumann, áðrenn vit geva sær góðu vónirnar, vit høvdu til hansara, upp til skutil.

Eingin rættur javnaðarmaður á Tvøroyri hevur Olaf Linck ilt fyri tað, ið hann hevur skrivað um arbeidaraklassan á Tvøroyri. Høvdu bert allir borið slíka samkenslu fyri tí minnimenta sum hann. At tað hevur eydnast at billa onkrum arbeidara inn, at O. L. hevur fornermað Tvøroyri, kann vera. Men eingin, sum hevur litið tað, ið O. L. skrivaði um Tvøroyri, finnur nakra illa meining hjá honum um hetta pláss. Tjørutímóti! Yvirskriftin var víst, sum vit áður hava sagt, »sensasjonel«, men meiningin er eyðsýnlig fyri hvørjum hugsandi manni, nevniliga at merkja kreppustandin. O. L. kundi og átti at latið sína kreppumeikjandi yvirskrift rokkið ikki bara til Tvøroyri men til allar Føroyar, ið veruleiga eru vorðnar eitt »Fallitter Land« av tí óskili, sum stóðst av ófriðinum í okkara hovuðsmarknaðarlondum. At lástast at vera »Kar og stor Mand«, tá ið armóðin og óhappini hava knúgvað einum á húsgang, er av sonnum forlorin stoltleiki og eitt erpni, sum merkir mannin sum andaliga kryplaðan.

Enn seta menn sannleikan hægri enn fávitskuligt erpni. Og at vera fátækur er enn ikki roknað fyri skomm, særliga tá ið ein ikki kann gera við tað sjálvur.

Vit hugsa, at vit kunnu siga, at í hvørjum falli allir javnaðarmenn vilja siga frá sær allan makkaraskap við eitt tilfitt skróandi forlorið erpni, sum kemur til sjóndar hjá tí nýggja »Krossamanninum«.

Hjá tí stríðandi og líðandi fjöldini er torvur á øðrum enn tilíku uppskráðum hábragðum.

Óljóð - óskil.

Tað tykist, sum allir óndir andar eiga fullan rætt til at leika í í radio, tá ein vil hoyra musikk ella útlandsk tíðindi. Ella fyri at siga tað ódrísi: nú er tað ofta vónleyst at fáa skil á nokrum í radio fyri motoróljóði. Ein kann finna tær ymsu stasjonirnar og fáa sær so tyðiligar og klárar, sum tað yvirhovur er gjarligt. Tað er so vælsignað og hugnaligt at sita og lýða á. Men júst sum okkurt særliga hugnaligt verður framført, so fara motorarnir at skrova og leika í, so ikki skilst mannamá. Tað er harmiligt ferð eftir ferð einki annað at hoyra. Ein missur heilt og aldeilis hugin at hava radio, tá so gongur til.

Kann hetta ólagið ikki verða broytt?

Installatorarnir í Havn máttu fingið í lag at eftirlugt motorarnar, so lurtarnir kunna fáa gleði og gagn av teirra radio.

Hetta óskilið hevur nú vart so leingi og tykist stóðugt at versna. Tað má fáa ein bráðan enda.

Ein lurtari.

Eldur í skipi.

Í gjár frættist, at eldur var komin í eitt fiskiskip við norskum strondina. Skipið var frá Kristiansand. Eitt annað fiskiskip sá eldin og kom manningini til hjálpar.

Útbjóðing.

Arbeiðið viðvíkjandi bygging av einum vegi frá L. C. Svabos gotu til Rundingin verður her útbjóð.

Tekning og frágreiðing liggur til skjals á Býráðsskrivstovuni frá 13. til 17. í hesum mánaði, báðir dagar uppiroknaðir.

Skrivlig boð í afturlatnum konvolutum, merkt »Viðanesvegur« verður latið til Býráðsskrivstovuna seinast leygdagin 18. í h. m. kl. 17, og verða tey innkomnu boðini upplatin í hjáveru teirra, sum boðið hava og kunnu vara hjá.

Nevndin skilir sær rætt til óheft at velja millum tey innkomnu boðini, ella eftir umstøðum einki at taka.

Tekniska nevnd Tórshavnar býráðs, tann 14. sept. 1937.